

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

21/1-2015.

HØRING VEDRØRENDE FORSLAG TIL NY POSTLOV OG POSTFORSKRIFT

Innledning

Samferdselsdepartementet sendte den 22. oktober 2014 forslag til ny postlov og postforskrift på høring. Norges Kommunistiske Parti(NKP) vil med dette gi sitt høringssvar.

Historikk

I 1997 ble EUs første postdirektiv vedtatt. Da ble det åpnet for konkurranse for postsendinger over 350 gram. Direktivet fastsatte også krav til postutlevering minst 5 dager i uka. Fem år senere, i 2002, ble EUs andre postdirektiv vedtatt. Det åpnet for konkurranse for postsendinger over 50 gram. EUs tredje postdirektiv ble vedtatt i 2008. Med det tredje postdirektivet ble det åpnet for full konkurranse om all postlevering. Kravet om minimumsnivået på postutlevering ble videreført. Både EUs første postdirektiv og EUs andre postdirektiv er gjennomført i Norge. EØS-avtalen åpner for å reservere seg mot direktiver fra EU. Denne muligheten ble benyttet av regjeringen Stoltenberg i 2011 når det gjaldt EUs tredje postdirektiv. I Sundvoldenerklæringen erklærte Solberg-regjeringen at den ville oppheve reservasjonen.

Gjeldende postlov

Posten Norge AS har etter gjeldende postlov enerett på postomdeling av brev under 50 gram. Loven pålegger Posten Norge AS leveringsplikt 6 dager i uka, noe som er oftere enn minimumskravet i EUs tredje postdirektiv om fem dager i uka.

Utvikling

Gjennom hele totusen-tallet har vi sett et synkende postvolum grunnet teknologisk utvikling. Dette har også redusert inntektene til Posten Norge AS fra adressert post. Det er grunn til å anta at denne utviklingen vil fortsette i årene fremover.

Posten Norge AS har gjennom tiltak redusert kostnadene, noe som har redusert effekten av færre postsendinger.

EUs tredje postdirektiv

Dersom Stortinget vedtar EUs tredje postdirektiv, vil det føre til at Posten Norge AS mister sin enerett til formidling av post med porto under 50 gram. Vi får da full konkurranse når det gjelder postformidling i Norge.

Postomdeling i sentrale strøk gir i dag Posten Norge AS et overskudd. Dette overskuddet benyttes til å dekke opp deler av underskuddet for postomdeling der denne tjenesten ikke er bedriftsøkonomisk lønnsom. Samlet blir det likevel et underskudd som staten finansierer. Størrelsen på statlig kjøp(etterberegnet) var i 2010 på kroner 116 millioner, og i størrelsesorden kroner 180 millioner både i 2011 og 2012.

Konkurranse om postomdeling for brev med porto under 50 gram vil bare være attraktivt i de områdene det er mulig å få et overskudd. Det vil være i sentrale strøk. Konkurransen vil føre til at Posten Norge AS mister distribusjonen helt eller delvis i disse områdene. Overskudd som Posten Norge AS i dag har i disse områdene vil da tilfalle private bedrifter. Dette vil virke negativt inn på Posten Norge AS sitt økonomiske

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

resultat. Siden Posten Norge AS har leveringsplikt i de områdene det ikke er andre distributører, så må statlig kjøp økes. Oslo Economics har onsdag 14. januar i år offentliggjort en rapport om statlig kjøp av posttjenester frem mot 2025. I følge denne rapporten kan konkurranseutsettingen øke behovet for statlig kjøp med oppimot en milliard kroner årlig i 2025. Oslo Economics har i sine beregninger forutsatt 5 dagers postombæring.

Postomdeling på lørdager

Dagens postlov stiller krav om postomdeling 6 dager i uka. I høringsnotatet foreslås det at postomdeling på lørdager ikke lenger skal være en leveringspliktig tjeneste. Dette vil også ramme lørdagsomdeling av aviser grunnet likebehandling av aviser og øvrig post. I følge landsforeningen for lokalaviser vil 15 prosent av landets aviser ikke bli delt ut dersom postombæring på lørdager faller bort. NKP frykter at dette vil få negative følger for mange aviser. Vi ser for oss fall i opplagene, forverret økonomi for aviser, redusert bemanning og i verste fall avisdød. Et mangfold av aviser er viktig for den opplyste debatten. NKP mener at postomdeling 6 dager i uka er viktig for å opprettholde servicenivået i samfunnet. Departementet har beregnet kostnadene for lørdagsomdeling av aviser i områder uten eget distribusjonsnett til mellom 50 og 120 millioner kroner. Dersom det i ny postlov blir stilt krav om 5 dagers postomdeling, ser NKP det som viktig at det gjennomføres statlig kjøp av lørdagsomdeling av aviser i områder hvor det ikke er eget distribusjonsnett for aviser.

Enhetsporto

I paragraf 11 i lovutkastet foreslår departementet å videreføre ordningen med geografisk enhetsporto for postsendinger inntil 50 gram. Departementet foreslår at dette begrenses til enkeltsendinger. Når det gjelder massesendinger vil det være konkurransen i markedet som vil avgjøre prisen. Vi vil da få et marked hvor enhetsportoen er truet.

Arbeidsforhold

I høringsnotatet legger departementet til grunn at konkurranseutsettingen ikke vil føre til dårligere lønns- og arbeidsvilkår i næringen. NKP viser til erfaringer fra flere land der full konkurranse er gjennomført. Vi ser at utviklingen går i retning av økt bruk av deltidsstillinger, innleie og kontraktører. Lønnsnivået presses nedover. Også i Norge har vi et betydelig problem, og et økende problem, med sosial dumping i mange bransjer. Erfaringsmessig er det også slik at privatisering fører til lønnsnedgang og dårligere pensjonsordninger for de ansatte. Dette har vi også sett i Norge når drift av sykehjem og barnehager konkurranseutsettes og drives av private bedrifter. Postomdeling er arbeidsintensiv. Her vil nivået på lønns- og arbeidsvilkår være en viktig faktor for å kunne vinne kontrakter. Da vil det bli et konkurransefortrinn for en bedrift å ha billig uorganisert arbeidskraft.

Konklusjon

NKP arbeider for at EØS-avtalen skal erstattes med en reforhandlet handelsavtale. EØS-avtalen gir Norge adgang til å reservere seg mot enkeltdirektiv. Da regjeringen Stoltenberg benyttet denne muligheten i 2011 mot EUs tredje postdirektiv, var det første og hittil eneste gang dette har skjedd siden EØS-avtalen trådte i kraft 1. januar 1994. Av den grunn er det også viktig at reservasjonen opprettholdes, fordi det vil gi Norge erfaring med eventuelle konsekvenser.

Oslo Economics har i sin rapport fastslått at konkurranseutsettingen vil medføre store kostnader for samfunnet. I 2025 kan merkostnadene bli opptil en milliard kroner i året, da under forutsetning av postomdeling 5 dager i uka. Dette er penger som vi vil se igjen som overskudd hos private bedrifter. Alternativt kan denne milliardten dekke drift av om lag 1 400 sykehjemsplasser i året. Etter NKP sitt syn er det en bedre prioritering.

NORGES KOMMUNISTISKE PARTI

Sekretariatet

For NKP er hensynet til lønns- og arbeidsvilkår for arbeidsfolk et vesentlig moment. Dårligere lønn og arbeidsvilkår kan fort bli en realitet, noe som vi har sett i flere land.

NKP ønsker primært å opprettholde postomdeling 6 dager i uka fordi det sikrer et høyt servicenivå. Dersom det i fremtida blir postomdeling 5 dager i uka, så er det viktig med statlig kjøp av lørdagsombæring av aviser.

Det er et viktig prinsipp at portoer er uavhengig av avstand. Dette er viktig for privatpersoner og næringsliv i distriktene. Når det gjelder massesendinger vil markedet bestemme prisen. Enhetsportoer er under press.

Anbefaling

NKP kan ikke se noen argumenter for at EUs tredje postdirektiv skal gjennomføres i Norge. Reservasjonen må opprettholdes. NKP vektlegger postomdeling 6 dager, sekundært må lørdagsomdeling av aviser opprettholdes.

For Sekretariatet:

Runa Evensen
Leder

Stig Ødegaard
1. sekretær